

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Asan/4/2017
Identifikačné číslo spisu: 1015201186
Dátum vydania rozhodnutia: 24.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1015201186.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a z členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobca): M. H. O., M., zastúpeného JÁNSKÝ & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Štúrova 13, Nitra, IČO: 47 249 650, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2015/73311, UPS/US1/OK2/KON/2015/66 z 5. mája 2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/175/2015-49 z 24. novembra 2016, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/175/2015-49 z 24. novembra 2016 z a m i e t a.

II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie správneho súdu

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 1S/175/2015-49 z 24.11.2016 ako nedôvodnú zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2015/73311, UPS/US1/OK2/KON/2015/66 z 05.05.2015 a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozsudku správny súd uviedol, že jeho úlohou v prejednávanej veci bolo preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/OK2/KON/2015/66 z 05.05.2015, ktorým rozhodujúc o odvolaní žalobcu voči rozhodnutiu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra č. NR1/OK/KON/2016/16 zo 16.02.2015 rozhodol tak, že uvedené prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 2.000,- € za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 zák. č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, ku ktorému v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. došlo zamestnávaním

fyzickej osoby pani I. G. G., ktorá dňa 22.09.2014 vykonávala závislú prácu, dokladanie tovaru, bez dojednaného pracovnoprávneho vzťahu.

3. Z obsahu administratívneho spisu správny súd zistil, že orgán kontroly vykonal v spolupráci s príslušníkmi cudzineckej polície PZ Nitra kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania dňa 22.09.2014 v čase od 10:10 hod. v kontrolovanej prevádzkarni účastníka konania, v predajnom stánku mestskej tržnice v Nitre na adrese O. XX v I., v predajni s oblečením a doplnkami v súlade s § 5 ods. 1 bod c) zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a podľa § 13 ods. 1 písm. v) a § 68 ods. 3 a ods. 5 zákona o službách zamestnanosti.

4. Orgán kontroly úradu skontroloval dôvod prítomnosti na prevádzkarni a oprávnenie na výkon práce na kontrolovanej prevádzkarni dvom prítomným osobám. Žalobca vykonával činnosť predaja tovaru na základe živnostenského oprávnenia. Druhá kontrolovaná osoba pani I. G. podľa dokumentácie orgánu kontroly vykonávala závislú prácu pre žalobcu. Pani I. G. G. v čase výkonu kontroly ponúkala tovar, ktorý pomenovávala v slovenskom jazyku na primeranej úrovni a svojím správaním sa ako predávajúca neodlišovala od žalobcu, ktorý po celú dobu kontroly bol prítomný na pracovisku.

5. Žalobca ako kontrolovaná osoba podľa záznamu v priebežnom protokole uviedol, že pani I. G. G. vykonáva činnosť ako nepravidelnú výpomoc z titulu manželky. Správnosť uvedeného zistenia potvrdili svojím podpisom v priebežnom protokole z 22.09.2014 členovia kontrolnej skupiny, prizvané osoby z odd. cudzineckej polície PZ Nitra a obidve kontrolované osoby.

6. V čase výkonu kontroly na kontrolovanej prevádzkarni pani I. G. G. nebola prihlásená do Registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia Sociálnej poisťovne (ďalej len „Register SP“), nebola dôchodkovo poistená a nebola poberateľom dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. So žalobcom nemala pani I. G. G. založený žiadny pracovnoprávny vzťah podľa Zákonníka práce. Na vykonávanú prácu ponúkajú tovaru zákazníkom nepreukázala orgánu kontroly žiadne oprávnenie.

7. S protokolom o výsledku kontroly č. 2014/304275 z 03.12.2014 bol žalobca oboznámený dňa 04.12.2014. K protokolu sa žalobca vyjadril prostredníctvom právneho zástupcu podaním z 09.12.2014, s kontrolnými zisteniami nesúhlasil, pretože jeho manželka nevykonáva pre neho závislú prácu. Tvrdil, že občas mu do jeho prevádzky prináša obedy. Až v tomto vyjadrení prvýkrát namieta, že nesprávne závery kontroly vyplývajú zo skutočnosti, že nebol pribratý tlmočník, pretože jeho manželka je cudzej štátnej príslušnosti, v dôsledku čoho došlo k jej nesprávnemu vyjadreniu ohľadom jej zamestnávania manželom.

8. Podľa zápisnice o prerokovaní protokolu o výsledku kontroly z 08.01.2015 č. 2015/4375 žalobca naďalej nesúhlasil s výsledkom kontroly a zápisnicu o prerokovaní protokolu odmietol podpísať. Žalobca sa taktiež nevyjadril k veci pred vydaním rozhodnutia, na čo bol písomne upozornený žalovaným listom z 16.01.2015.

9. Na základe takto zisteného skutkového stavu veci Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra rozhodnutím č. NR1/OK/KON/2016/16 zo 16.02.2015 uložil žalobcovi pokutu vo výške 2.000,- € podľa § 68a ods. 1 písm. b) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, ku ktorému v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. došlo zamestnávaním fyzickej osoby pani I., ktorá dňa 22.09.2014 vykonávala závislú prácu, dokladanie tovaru, bez dojednaného pracovnoprávneho vzťahu.

10. Voči prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím č. UPS/US1/OK2/KON/2015/66 z 05.05.2015 tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdil.

11. Správny súd ďalej poukázal na § 3 ods. 2, § 2 ods. 2 písm. a), § 2a ods. 1, 2 zákona č. 82/2005 Z. z. a uviedol, že z obsahu súdneho a administratívneho spisu mal nesporne za preukázané, že pani I. počas výkonu kontroly vykonávala činnosť popísanú v priebežnom protokole o výkone kontroly. Spornou zostala skutočnosť, či túto činnosť vykonávala pre žalobcu ako závislú činnosť, a teda či žalobca pani I. G. G. nelegálne zamestnával a týmto svojím konaním porušil § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. za splnenia podmienky uvedenej v § 2 ods. 2 písm. a) citovaného zákona.

12. Zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní charakterizuje nelegálne zamestnávanie ako zamestnávanie podnikateľom, ktorý využíva závislú prácu fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu zákonníka práce (§ 2 ods. 2 písm. a) cit. zák.).

13. Závislou prácou v zmysle § 1 ods. 2 Zákonníka práce je práca vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom. Podľa odseku 3 závislá práca môže byť vykonávaná výlučne v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo výnimočne za podmienok ustanovených v tomto zákone aj v inom pracovnoprávnom vzťahu. Závislá práca nemôže byť vykonávaná v zmluvnom občianskoprávnom vzťahu alebo v zmluvnom obchodnoprávnom vzťahu podľa osobitných predpisov. Ak je zamestnancom cudzinec vykonávajúci prácu na území Slovenskej republiky a zamestnávateľ má sídlom na území Slovenskej republiky, pracovnoprávne vzťahy sa spravujú zákonníkom práce, ak právne predpisy o medzinárodnom práve súkromnom neustanovujú inak (§ 5 ods. 1 zákonníka práce). Zákonník práce v § 11 ods. 1 stanovuje, že zamestnanec je fyzická osoba, ktorá v pracovnoprávnych vzťahoch, a ak to ustanovuje osobitný predpis, aj v obdobných pracovných vzťahoch vykonáva pre zamestnávateľa závislú prácu.

14. Z obsahu administratívneho spisu mal správny súd tiež preukázané, že pani I. G. G. ponúkala členke kontrolnej skupiny tovar - oblečenie sama, bez prítomnosti manžela. Táto skutočnosť bola potvrdená aj výpoveďou štyroch svedkov, čo správny súd považuje za dostatočný dôkaz potvrdenia kontrolných zistení o výkone práce ponuky a predaja tovaru. Žalobca, ktorý je podnikateľom, bol prítomný počas celej doby výkonu kontroly a komunikoval s kontrolórmí v slovenskom jazyku (je občanom Slovenskej republiky).

15. Pani I. G. G. podľa správneho súdu chápala účel i podstatu kontroly, spolu s manželom poskytovali súčinnosť pri výkone kontroly, potvrdili, že sú manželmi a počas kontroly sa s kontrolórmí dohodli na predložení dokladov, preukazujúcich výkon práce príbuzného v priamom rade podľa § 2a ods. 1 zákona č. 82/2005 Z. z. Ani žalobca a ani jeho manželka I. G. G. nenamietali činnosti uvádzané v priebežnom protokole z 22.09.2014, čo potvrdili svojím vlastnoručným podpisom, naopak žalobca predložil doklad, preukazujúci výkon práce príbuzného v priamom rade (svojej manželky). Priebežný protokol okrem nich podpísali aj pracovníci vykonávajúci kontrolu a príslušníci cudzineckej polície, prítomní na kontrole. Práve príslušníci cudzineckej polície boli tí, ktorí opakovane videli pani I. v stánku predávať, opakovane ju kontrolovali, avšak zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní cudzineckú políciu v zmysle § 5 ods. 1 neoprávňuje na výkon kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, a preto požiadali správny orgán o súčinnosť.

16. Správny súd skonštatoval, že činnosť, ktorú vykonávala pani I. G. G. bola vykonávaná v mene žalobcu ako fyzickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, za jeho prítomnosti, na základe jeho pokynov ako zamestnávateľa. Tovar, ktorý ponúkala, bol obstaraný na účely podnikateľskej činnosti žalobcu a bol účtovaný registračnou pokladňou žalobcu, pričom k základným pokynom patrí určenie pracovnej doby, určenie miesta vykonávania činnosti a jej predmetu. Vzhľadom na čas vykonávania kontroly, pani I. G. G. ponúkala tovar v pracovnom čase určenom zamestnávateľom, ktorý vyplýva z predajnej doby v prevádzke a je stanovený otváracími hodinami predajne, toto všetko deklaruje vzťah nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca. Za túto činnosť vznikol pani I. G. G. v zmysle Zákonníka práce nárok na mzdu alebo odmenu. V zmysle vyššie uvedeného bola naplnená definícia závislej práce podľa § 1 ods. 2 Zákonníka práce. Skutočnosť, že žalobca nevyhotovil doklady, preukazujúce odmenu za vykonanú prácu neznamena, že jej neposkytoval odmenu vo finančnej podobe

alebo v naturáliách. Pani I. G. G. sa na území Slovenskej republiky zdržuje dlhodobo bez zabezpečenia vlastného príjmu. Jej výdavky hradí jej manžel, teda žalobca pričom pani I. G. G. mu pomáha v prevádzkovaní jeho živnosti. Správny súd zároveň poukázal na to, že pravidelnosť, resp. nepravidelnosť výkonu činnosti nie je podmienkou závislej práce v zmysle Zákonníka práce.

17. Ďalej správny súd uviedol, že nemôže ponechať bez povšimnutia skutočnosť, že žalobca až po oboznámení sa s výsledkami kontroly (dňa 04.12.2014) uvedenými v protokole o výsledku kontroly č. 2014/304275 z 03.12.2014 vznesol podaním z 09.12.2014 námietky voči zisteniam správneho orgánu, kedy sa dozvedel, že sa na neho nevzťahuje možnosť uplatnenia § 2a ods. 1 a 2 zákona č. 82/2005 Z. z. z dôvodu, že jeho manželka nespĺňa podmienky povinného dôchodkového poistenia, a že prácu vykonávala pre žalobcu bez založeného pracovnoprávneho vzťahu so žalobcom podľa Zákonníka práce. Až v tomto vyjadrení prvýkrát namietal, že nesprávne závery kontroly vyplývajú zo skutočnosti, že nebol pribratý tlmočník, pretože jeho manželka je cudzej štátnej príslušnosti, v dôsledku čoho došlo k jej nesprávnemu vyjadreniu ohľadom jej zamestnávania manželom. Neuviedol však, že jeho manželka po slovensky nerozumie. Z dôvodu nesúhlasu s obsahom protokolu odmietol podpísať aj zápisnicu o prerokovaní protokolu o výsledku kontroly a kontrola bola ukončená v zmysle § 13 ods. 8 zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.

18. Žalobca v podanej žalobe poukázal na zápisnicu z ústneho pojednávania priestupku vo veci sp. zn. NRI/OK/KON/2015/23 z 20.04.2015, na ktorom bol prítomný tlmočník, avšak žalobcova vec bola vedená pod sp. zn. NRI/OK/KON/2015/16 a prejednanie priestupku sa týkalo pani I. G. G. z dôvodu jej obvinenia z vykonávania nelegálnej práce pre žalobcu. Je pravdou, že správny orgán pri zisťovaní skutkového stavu využil aj tento dôkaz, z ktorého je preukázané, že pani I. G. G. vykonávala závislú prácu pre žalobcu.

19. Keďže podkladom pre rozhodnutie správneho orgánu nebol len priebežný protokol ako jediný dôkaz, ale správny orgán vyhodnocuje všetky vykonané dôkazy samostatne i vo vzájomnej súvislosti, správny súd námietky žalobcu vyhodnotil ako nedôvodné.

20. Výkon závislej práce bez založeného pracovnoprávneho vzťahu podľa Zákonníka práce a bez možnosti uplatnenia § 2a ods. 1 zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní je nelegálnou prácou, zamestnávateľ je vinný v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní nelegálnym zamestnávaním.

21. Podľa názoru správneho súdu žalovaný správny orgán správne vyhodnotil činnosť pani I. G. G. v sledovanom časovom období výkonu kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania dňa 22.09.2014 na kontrolovanej prevádzkarni žalobcu ako závislú prácu, ktorá podľa § 1 ods. 3 Zákonníka práce môže byť vykonávaná výlučne v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu, alebo výnimočne za podmienok ustanovených v Zákonníku práce aj v inom pracovnoprávnom vzťahu. Žalobca nepredložil správne orgánu žiadny dôkaz, ktorým by dokázal nezákonný postup úradu, obmedzovanie jeho práv a záujmov účinne sa brániť.

22. Ďalej správny súd uviedol, že zákon o službách zamestnanosti ukladá úradu a ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny povinnosť uložiť pokutu za každé zistené porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania. Podľa názoru správneho súdu uložená pokuta žalobou napadnutým rozhodnutím je minimálna výška pokuty za preukázané porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, zohľadňuje závažnosť zistených nedostatkov a závažnosť ich dôsledkov s cieľom chrániť trh práce a občana pred nelegálnym zamestnávaním. Žalovaný posúdil všetky skutočnosti rozhodné na kvalifikáciu konania žalobcu a pri rozhodovaní o výške pokuty vzal do úvahy rozsah porušenia zákona, závažnosť zistených nedostatkov.

23. Z uvedených dôvodov dospel správny súd k záveru, že správne orgány dostatočne a riadne zistili skutkový stav a zistený skutkový stav po právnej stránke správne právne posúdili a svoje rozhodnutia aj dostatočne a zrozumiteľne odôvodnili. Nakoľko námietky uvedené v žalobe neodôvodňovali podľa

správneho súdu zrušenie napadnutých rozhodnutí, postupoval správny súd podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 167 SSP a v konaní neúspešnému žalobcovi súd právo na náhradu trov konania nepriznal.

II.

Kasačná sťažnosť

24. Proti rozsudku správneho súdu podal riadne a včas kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) prostredníctvom právneho zástupcu, z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, domáhajúc sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok správneho súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zruší a vráti vec žalovanému na ďalšie konanie.

25. V dôvodoch kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že správne orgány ako aj správny súd nesprávne právne posúdili skutkový stav v zistenom rozsahu, a to z dôvodu, že v opísanom konaní pani I. G. G. nie sú zrejmé znaky nelegálnej práce ako ich vymedzuje zákon č. 82/2005 Z. z., pričom v zmysle ustanovení tohto zákona predstavuje nelegálna práca predpoklad nelegálneho zamestnávania.

26. Podľa sťažovateľa nemožno oddeliť nelegálnu prácu a nelegálne zamestnávanie, inými slovami, na vyslovenie záveru, že právnická alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nelegálne zamestnáva fyzickú osobu, je nevyhnutným predpokladom vykonávanie nelegálnej práce touto fyzickou osobou.

27. Sťažovateľ poukázal na to, že znakmi nelegálnej práce sú: vykonávanie závislej práce fyzickou osobou pre právnickú osobu alebo fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a absencia založenia pracovnoprávneho vzťahu medzi touto fyzickou osobou vykonávajúcou závislú prácu a právnickou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom.

28. Podľa zákonnej definície závislej práce (§ 1 ods. 2 Zákonníka práce, v znení účinnom do 01.03.2015, teda v čase kontroly sťažovateľa) závislá práca je práca vykonávaná: vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom, za mzdu alebo odmenu.

29. Sťažovateľ mal za to, že z dokazovania vykonaného pred správnym súdom nebolo možné ustáliť jednoznačne záver, že jeho manželka vykonávala v čase kontroly dňa 22.09.2014 takú činnosť, ktorá by bez pochybností spĺňala zákonne znaky závislej práce ako sú ustanovené Zákonníkom práce, a to najmä z dôvodu, že skutkový stav nebol zo strany správnych orgánov dostatočne zistený. Podľa sťažovateľa neboli zistené a neboli preukázané znaky závislej práce a napokon ani to, že by jeho manželka vykonávala prácu ako podriadená sťažovateľa, podľa jeho pokynov, v (pracovnom) čase ním určenom, za mzdu alebo odmenu.

30. V tejto súvislosti sťažovateľ namietal, že správny súd napriek skutočnostiam uvedeným v žalobe bez ďalšieho prijal tvrdenia žalovaného ohľadom skutkového stavu, ktoré žalovaný opieral o závery a zistenia kontrolujúcich osôb, pričom tieto tvrdenia nepodrobil akémukoľvek ďalšiemu skúmaniu, a to najmä s poukazom na dôvody žaloby, ako aj opakovane namietaným nedostatkom postupu správneho orgánu, smerujúcim najmä k rozsahu, v akom bol skutkový stav správnymi orgánmi zistený.

31. Pokiaľ ide o opis kontroly činnosti, v rámci ktorej mala byť zistená skutočnosť, že sa pani I. G. G. dopustila nelegálnej práce, resp. sťažovateľ sa dopustil nelegálneho zamestnávania, tvrdenia samotného žalovaného sú podľa sťažovateľa všeobecné a skôr v rovine hypotetických domnienok. Samotná kontrola bola pritom vykonaná jednorazovo, resp. zo správneho spisu nič iné nevyplývalo. Nebolo preukázané, že by zo strany sťažovateľa išlo o zamestnávanie jeho manželky, teda o sústavné alebo pravidelné alebo aspoň opakované vykonávanie závislej práce, podľa opakovaných pokynov sťažovateľa, v ním pravidelne určenom alebo pravidelne určovanom pracovnom čase, vo vzťahu podriadenosti k

nemu, za mzdu alebo odmenu.

32. Správne orgány podľa sťažovateľa nepostupovali v zmysle § 32 ods. 1 správneho poriadku, nezistili presne a úplne skutočný stav veci ako nevyhnutný predpoklad pre zákonné rozhodnutie. Pri absencii preukázania zákonných znakov nelegálneho zamestnávania je podľa sťažovateľa akákoľvek sankcia, hoc aj v minimálnej výške, uložená nezákonne. Správny súd mal podľa sťažovateľa napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušiť už len z dôvodu, že nevychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu.

33. Ďalej sťažovateľ poukázal na to, že priebežný protokol o výsledku kontroly č. 113/2014, ktorým bola opísaná kontrola u sťažovateľa, ako aj jej výsledky, je ako dôkaz neprípustný. Manželka sťažovateľa totiž neovláda slovenský jazyk, týmto nehovorí a ani nerozumie, a z tohto dôvodu nemohla chápať účel ani podstatu kontroly a tiež nemohla rozumieť otázkam poverených pracovníkov prvostupňového správneho orgánu položených jej v rámci priebehu kontroly a na tieto nemohla ani odpovedať. Napriek uvedeným skutočnostiam bol manželke sťažovateľa predložený príslušnými pracovníkmi prvostupňového správneho orgánu vyššie spomenutý protokol, spísaný po slovensky, k podpísaniu na znak súhlasu s jeho znením, opisujúcim priebeh a výsledok kontroly, ktorý žalovaný, ako aj správny súd vyhodnotili ako jeden zo zásadných dôkazov preukazujúcich skutkový stav veci. Skutočnosť, že manželka sťažovateľa neovláda slovenský jazyk potvrdzuje i fakt, že na ústnom prejednaní priestupku v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 82/2005 Z. z. dňa 20.04.2015 vo veci vedenej na ÚPSVaR NR pod sp. zn. NR1/OK/KON/2015/23 bol prítomný tlmočník, ktorý pre ňu zabezpečoval tlmočenie zo slovenského jazyka do vietnamského jazyka. Sťažovateľ má za to, že skutočnosť, že jeho manželka neovláda slovenský jazyk, predstavuje neodstrániteľnú vadu kontroly, ako aj postupu prvostupňového správneho orgánu, ktorého podkladom rozhodnutia bol najmä uvedený protokol, nakoľko pri ústnom prejednaní veci za prítomnosti tlmočníka nelegálnu prácu či už ona resp. nelegálne zamestnávanie sťažovateľ popierali. Napriek uvedeným skutočnostiam však správny súd spomenutý protokol akceptoval ako zákonný dôkaz, ktorým mal za preukázané, že sa sťažovateľ dopustil nelegálneho zamestnávania.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

34. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi správneho súdu v napadnutom rozsudku a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Právna úprava a právne názory kasačného súdu

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a 2 SSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť. Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP). Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

36. Kasačný súd po vyhodnotení závažnosti dôvodov kasačnej sťažnosti vo vzťahu ku kasačnou sťažnosťou napadnutému rozsudku správneho súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov s poukazom na správnu citáciu dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení kasačnou sťažnosťou napadnutého súdneho rozhodnutia, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pri vyslovení výroku kasačnou sťažnosťou napadnutého rozsudku správneho súdu. Preto sa s rozsudkom, jeho výrokovou časťou a dôvodmi stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi správneho súdu, kasačný súd sa vo svojom odôvodnení obmedzil iba na doplnenie svojich zistení a

záverov v kasačnom konaní.

37. Predmetom kasačného konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho súdu, ktorý zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný správny orgán rozhodol vo veci odvolania podnikateľského subjektu žalobcu M., proti rozhodnutiu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava č. UPS/US1/OK2/KON/2015/66 z 05.05.2015 o uložení pokuty podľa § 68a ods. 1 písm. b/ zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo výške 2.000,- € za zavinené porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a o nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. tak, že odvolanie žalobcu ako účastníka konania žalovaný správny orgán zamietol a odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra č. NR1/OK/KON/2015/16 zo 16.02.2015 potvrdil v plnom rozsahu.

38. Z obsahu administratívneho spisu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím mal kasačný súd zhodne s názorom správneho súdu preukázané, že žalobcovi bola uložená pokuta vo výške 2.000,- € za zavinené porušenie nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z., pokuta uložená podľa § 68a ods. 1 písm. b/ zákona č. 5/2004 Z. z., ktorého sa dopustil tým, že dňa 22.09.2014 zamestnávala fyzickú osobu I. (svoju manželku), ktorá pre žalobcu vykonávala závislú prácu - dokladanie tovaru a to bez dojednaného pracovnoprávneho vzťahu.

39. V kasačnej sťažnosti žalobca tak, ako v správnej žalobe tvrdil, že kontrolou zistené konanie jeho manželky nenapĺňa zákonné atribúty závislej práce podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z., keď podľa žalobcu nebola preukázaná zákonná definícia závislej práce podľa § 1 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom do 01.03.2015 v čase kontroly.

40. Kasačný súd konštatuje, že z obsahu administratívneho spisu zistil, že predbežný protokol o výsledku kontroly z 22.09.2014, ako aj protokol o výsledku kontroly z 03.12.2014 potvrdzuje, že manželka žalobcu v čase kontroly (22.09.2014) ponúkala tovar - oblečenie na tržnici, kde vykonáva svoju podnikateľskú činnosť žalobca. Žalobca je živnostníkom, podnikajúcim na území Slovenskej republiky, občanom SR, s predmetom podnikania okrem iného kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) v rozsahu voľnej živnosti. Predbežný protokol o výsledku kontroly z 03.12.2014 podpísal žalobca, v oboch protokoloch je konštatované, že manželka žalobcu v čase kontroly ponúkala tovar - oblečenie a prácu vykonávala bez uzatvoreného pracovnoprávneho vzťahu, a že z vyjadrenia bolo zistené, že pracuje nepravidelne, nestále, príde iba občas vypomôcť.

41. Dňa 08.01.2015 bolo vykonané prerokovanie protokolu o výsledku kontroly, s týmto dátumom bola spísaná zápisnica. Prerokovania sa zúčastnil aj právny zástupca žalobcu, ktorý, ako vyplýva z obsahu administratívneho spisu, však zápisnicu o prerokovaní protokolu a o výsledku kontroly odmietol za žalobcu ako jeho právny zástupca podpísať. Tak ako konštatoval správny súd, z administratívneho spisu bolo preukázané, že žalobca je občan Slovenskej republiky a ako občan Slovenskej republiky podnikajúci na území Slovenskej republiky ovláda slovenský jazyk, čo v konaní nespochybnil. Žalobca v správnom konaní neprodukoval dôkazy, ktoré by popreli skutkové zistenia správnych orgánov, ako aj zúčastnených osôb pri výkone kontroly, ktoré v priestupkovom konaní boli vypočuté ako svedkovia (zamestnanci oddelenia Cudzineckej polície PZ). Z obsahu podkladov rozhodnutí správnych orgánov a protokolov o kontrole bolo preukázané skutkové zistenie, že v čase kontroly sa manželka žalobcu v predajni žalobcu, v ktorej vykonával podnikateľskú činnosť - predaj tovaru, nachádzala a ponúkala na predaj tovar - oblečenie, ktoré žalobca ako živnostník predáva tretím osobám. Tento záver nespochybnil ani žalobca v predbežnom protokole o výsledku kontroly z 22.09.2014, ktorý podpísal a nevyjadril námietky k jeho obsahu. Obdobne v protokole o výsledku kontroly z 03.12.2014, ktorý taktiež žalobca podpísal. Skutkové zistenia uvádzané v protokole o výsledku kontroly, resp. v predbežnom protokole o výsledku kontroly potvrdzujú nielen kontrolóri správneho orgánu a zúčastnené osoby - zamestnanci

oddelenia cudzineckej polície prítomní pri kontrole, ktorí boli vypočutí v správnom konaní, v konaní o prejednaní priestupkov. Tieto skutkové závery kontrolórov nespochybnil žalobca ani v priebehu kontroly, po vykonaní kontroly, ani v správnom konaní, len tvrdí, že skutkové zistenia správnych orgánov vo vzťahu k manželke žalobcu nevykazujú znaky závislej práce tak, ako ich vymedzil v správnej žalobe a obdobne v kasačnej sťažnosti.

42. Potom je podľa názoru aj kasačného súdu bez relevancie námietka žalobcu, že protokol o kontrole nebol preložený a z takto preloženým protokolom zo slovenského jazyka do vietnamčiny, nebola jeho manželka oboznámená. Navyiac v správnom konaní bol prítomný aj tlmočník, čím správny orgán zabezpečil zákonnosť prebiehajúceho správneho konania vo vzťahu k právu účastníka konania, resp. práv účastníka konania vypovedať v materskom jazyku, resp. svedkov vypovedať v materskom jazyku. Taktiež tvrdenia žalobcu v správnom konaní, keď tvrdil, že obsahu protokolu neporozumel, i keď ho síce podpísal, avšak čo sa s ním po kontrole doma oboznámil, zistil, že jeho obsah nezodpovedá skutočnosti, rovnako ako správny súd vyhodnotil kasačný súd za účelové a nepreukázané, keď opätovne kasačný súd zdôrazňuje, že žalobca podniká na území Slovenskej republiky, je občanom SR a musí ovládať a aj ovláda slovenský jazyk, keď navyiac ponúka na území Slovenskej republiky, najmä slovenským zákazníkom svoj tovar.

43. Kasačný súd sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že správnymi orgánmi kontrolou zistená činnosť manželky žalobcu v čase kontroly nenapĺňa atribúty závislej práce. Kasačný súd odkazuje v tomto smere na podrobné zdôvodnenie napadnutého rozsudku správneho súdu, s ktorým sa stotožňuje a na dôvody rozsudku správneho súdu poukazuje a zhodne s názorom správneho súdu konštatuje, že konanie manželky žalobcu zistené pri kontrole je nelegálnou prácou, keď bolo jednoznačne z vykonaného dokazovania pred správnymi orgánmi tak, ako konštatoval správny súd, preukázané, že manželka žalobcu v čase kontroly sa nachádzala v predajni žalobcu na území Slovenskej republiky, v ktorej vykonával žalobca podnikateľskú činnosť - predaj tovaru a dokladala tovar, manipulovala s tovarom a to bez založenia pracovnoprávneho vzťahu. Kasačný súd poukazuje na podrobné zdôvodnenie v napadnutom rozsudku správneho súdu, ktorý podrobne v bodoch 37 až 40 zdôvodňuje činnosť manželky žalobcu a vyjadruje svoj názor, že sa jednalo o závislú prácu, ktorú manželka žalobcu pre žalobcu v čase kontroly vykonávala.

44. Na základe zisteného skutkového stavu a uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení dôvodov kasačnej sťažnosti žalobcu a stanoviska žalovaného, kasačný súd postupom podľa § 461 v spojení s § 491 ods. 1 SSP rozhodol rozsudkom podľa § 457 ods. 1 SSP tak, že kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

45. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1, § 167 ods. 1 a contrario a § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi, ktorý v kasačnom konaní nemal úspech, právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal. Zároveň neboli splnené zákonné podmienky pre priznanie trov kasačného konania žalovanému postupom podľa § 168 SSP.

46. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája Správneho súdneho poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.